

Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської МОЛОДІ

**Health Behavior in School-aged Children:
a cross-national study - 2014**

Партнери дослідницького проекту:

- Міністерство охорони здоров'я України (робоча група)
- Міністерство освіти і науки України
- Міністерство молоді та спорту України
- Міністерство соціальної політики України
- Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні
- Всесвітня організація охорони здоров'я

Хвилі опитування в Україні: **2002, 2006, 2010, 2014**

Регіони опитування: 24 області, АР Крим та м. Київ.

Національна вибіркова сукупність дає можливість аналізу за віком, статтю, типом поселення, регіоном, типом сім'ї, матеріальним станом тощо

Метод отримання інформації – самозаповнення формалізованого запитальника у навчальних аудиторіях + індивідуальний конверт

Цільові групи дослідження:

11 років

5-6 клас
ЗОНЗ

13 років

7-8 клас
ЗОНЗ

15 років

- 9-10 клас ЗОНЗ;
- 1 курс ПТНЗ (після 9 кл.);
- 1 курс ВНЗ I-II рів. акр. (після 9 кл.)

Україна:
17 років

- 11 клас ЗОНЗ;
- 2 курс (після 9 кл.) ПТНЗ
- 2 курс (після 9 кл.) ВНЗ I-II рів. акр.

Україна, 2014 р.:

11 390 респондентів

віком 10-17 років

458 навч. закладів

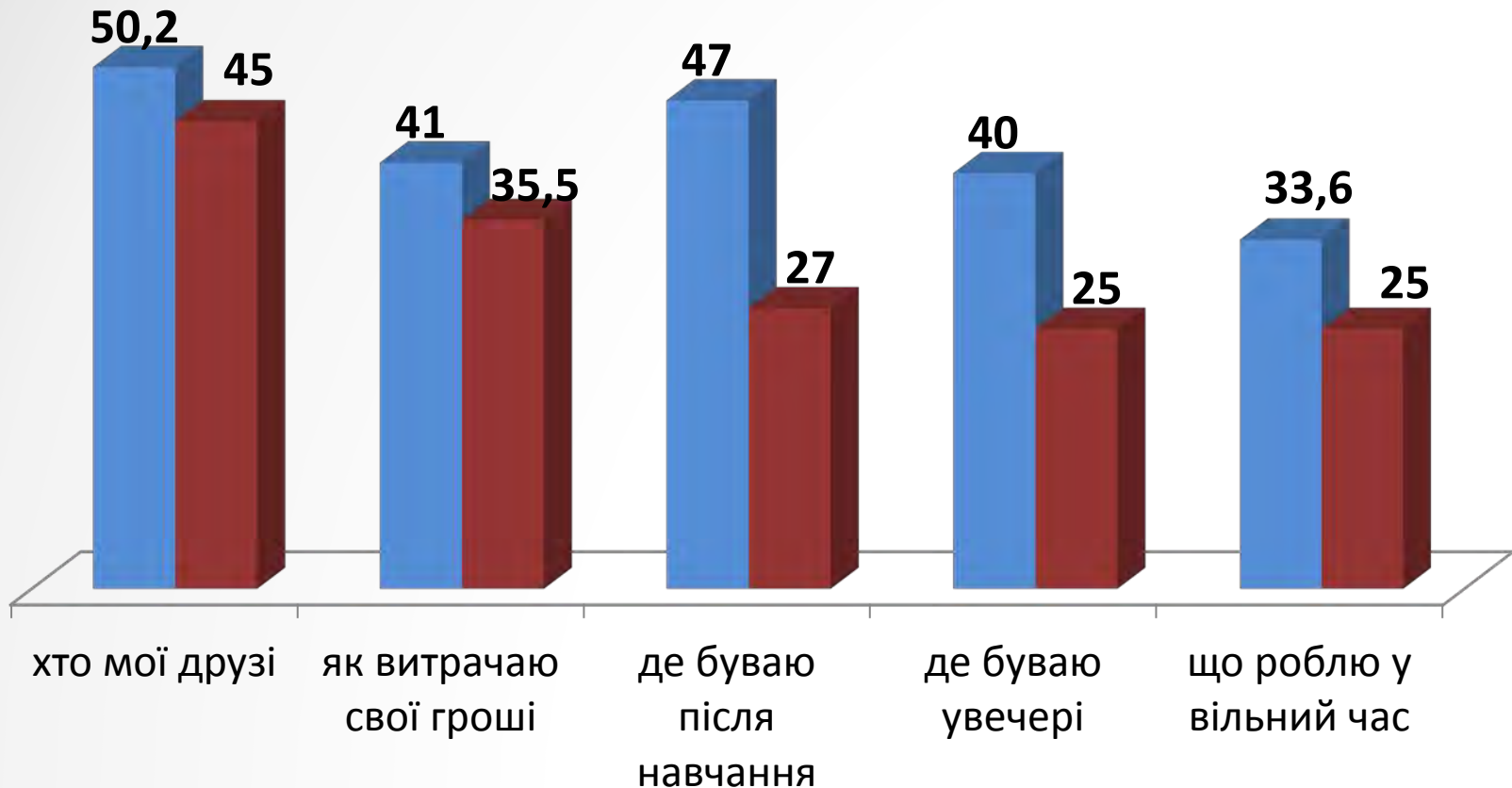
313 населених пунктів

Батьківська обізнаність

■ Мій батько знає небагато або нічого не знає...

■ Моя мати знає небагато або нічого не знає...

Родинне спілкування

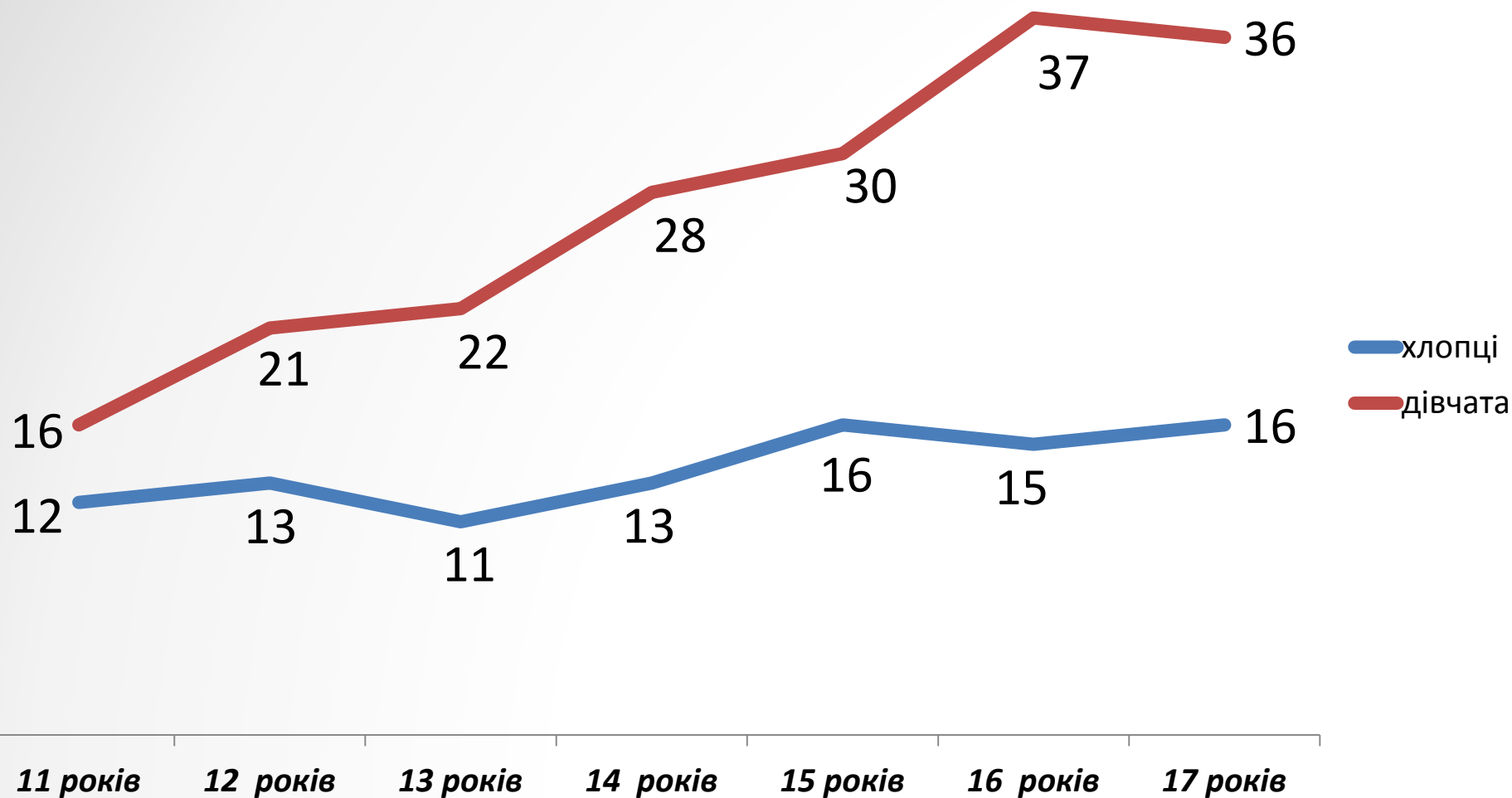
сума відповідей «Щодня» та «Майже щодня»

Стан здоров'я та поведінкові практики українських підлітків

Самооцінка учнями свого здоров'я

сума відповідей «Посереднє» та «Погане»

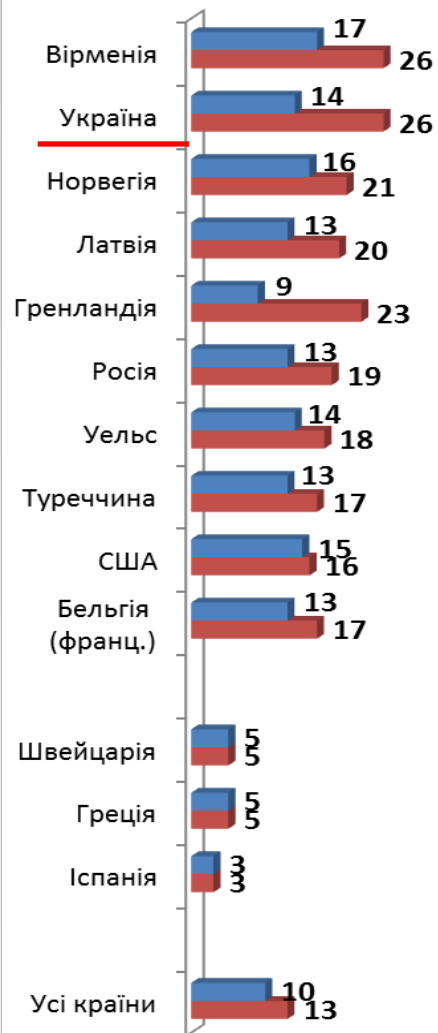

Самооцінка учнями свого здоров'я (у порівнянні з європейськими країнами-учасницями проекту HBSC-2010)

сума відповідей «Посереднє» та «Погане»

■ хлопці
■ дівчата

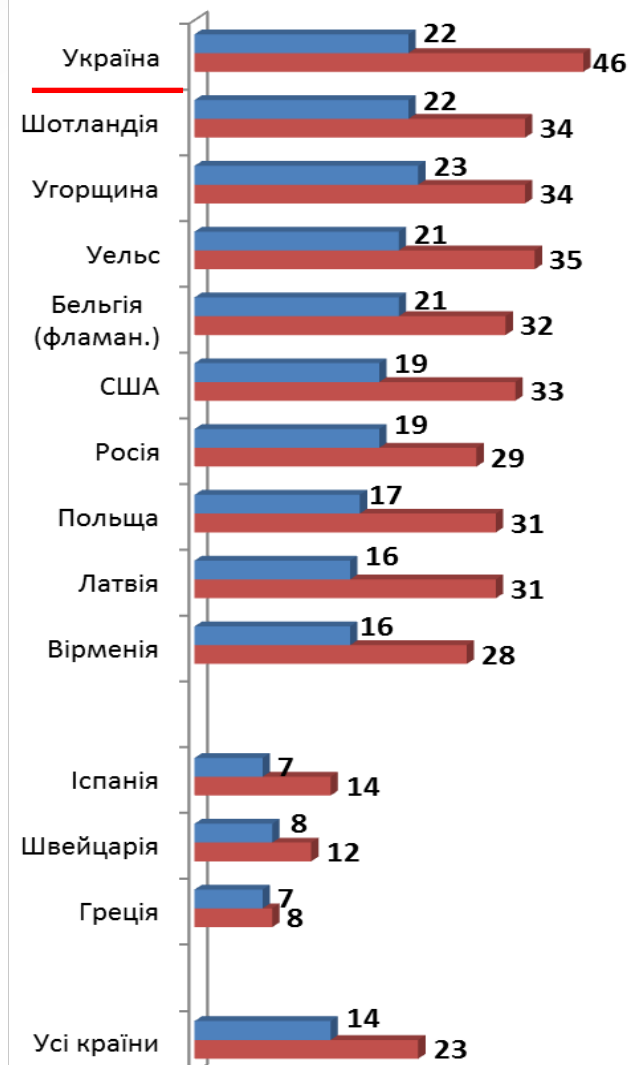
11 - річні

13 - річні

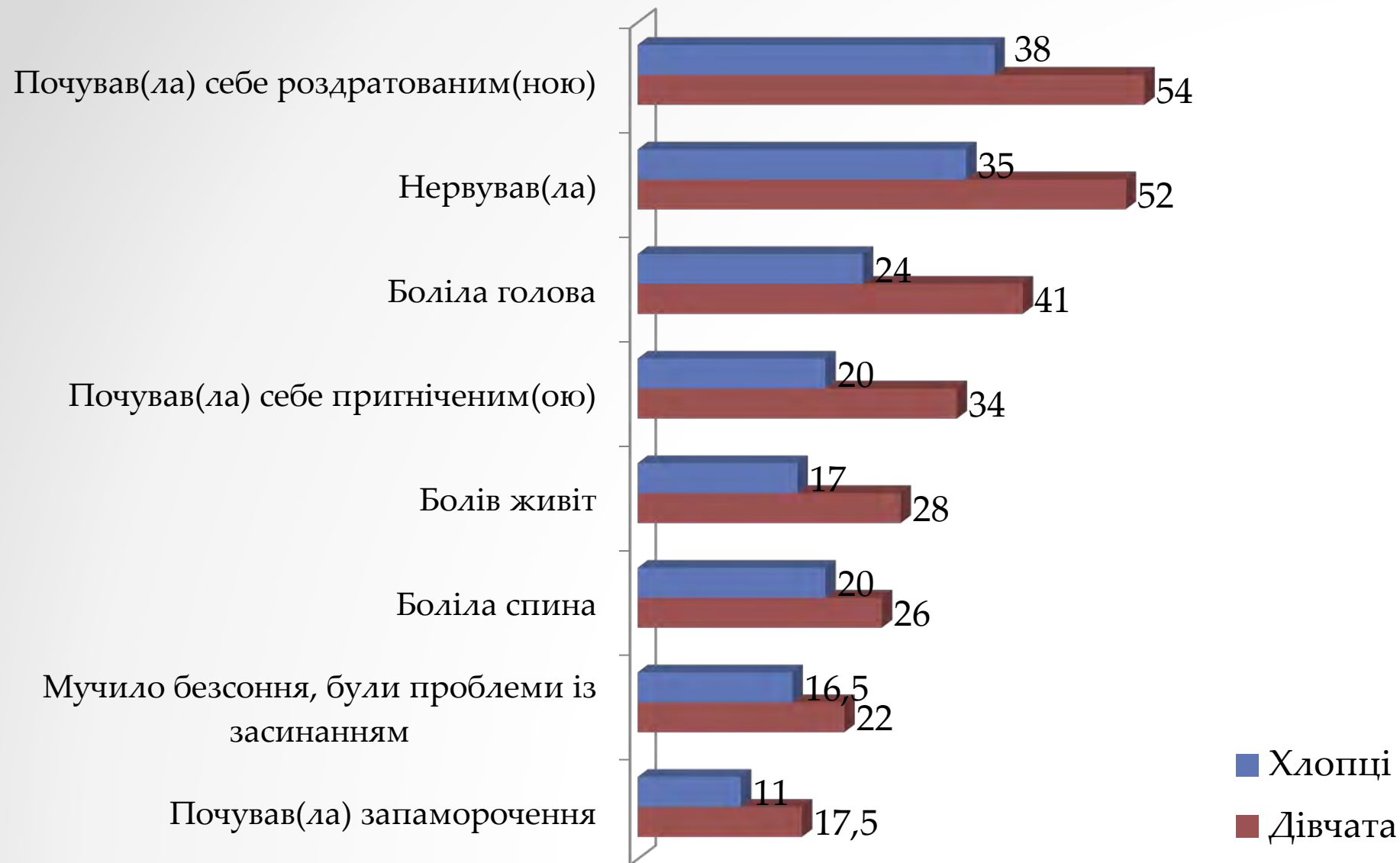

15 - річні

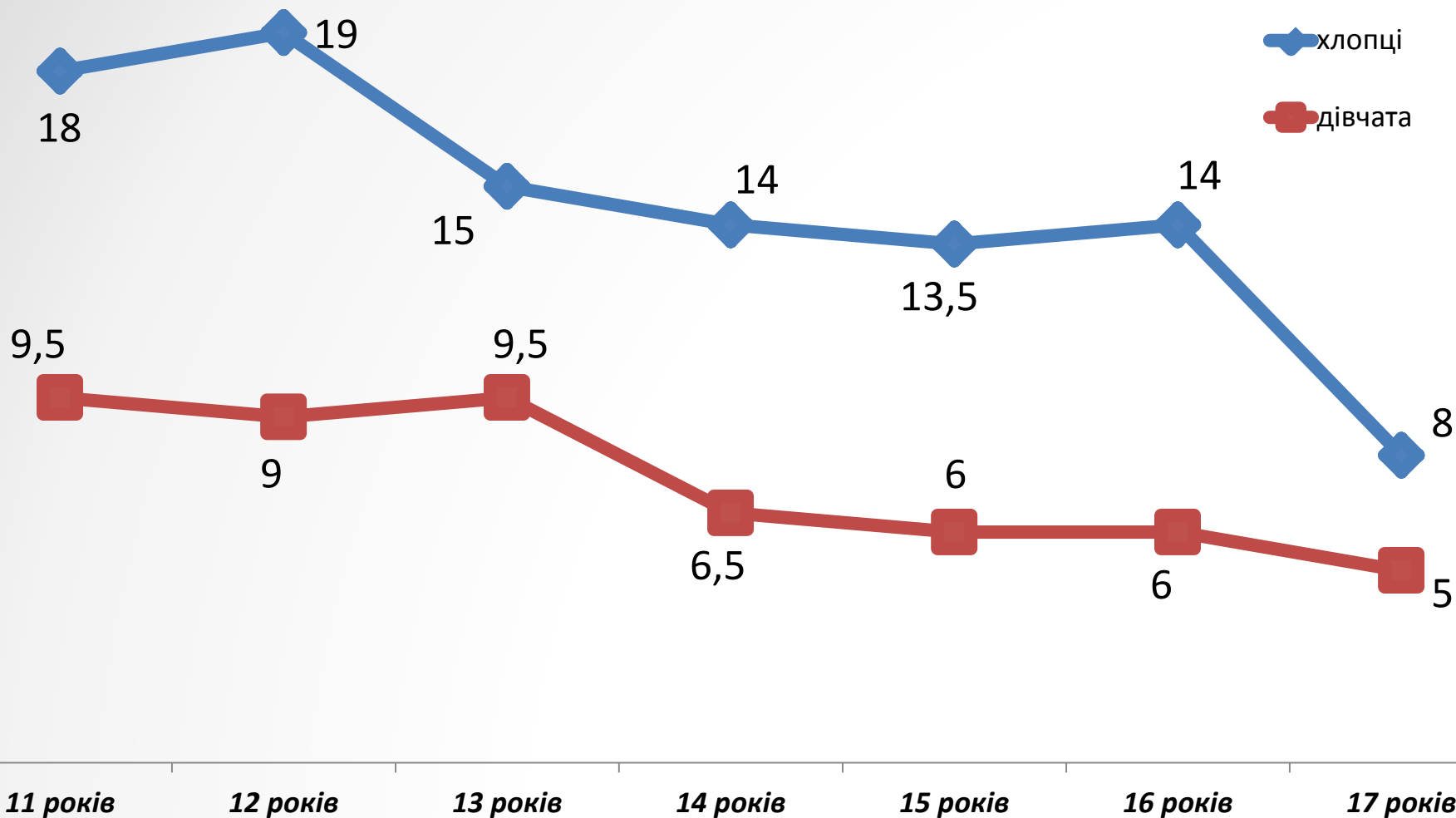
Стан фізичного здоров'я

Часті скарги на здоров'я (раз на тиждень або частіше)

Стан фізичного здоров'я

Частка підлітків з вагою вище норми (сума категорій «надмірна маса тіла», «ожиріння» за розрахованим ІМТ)

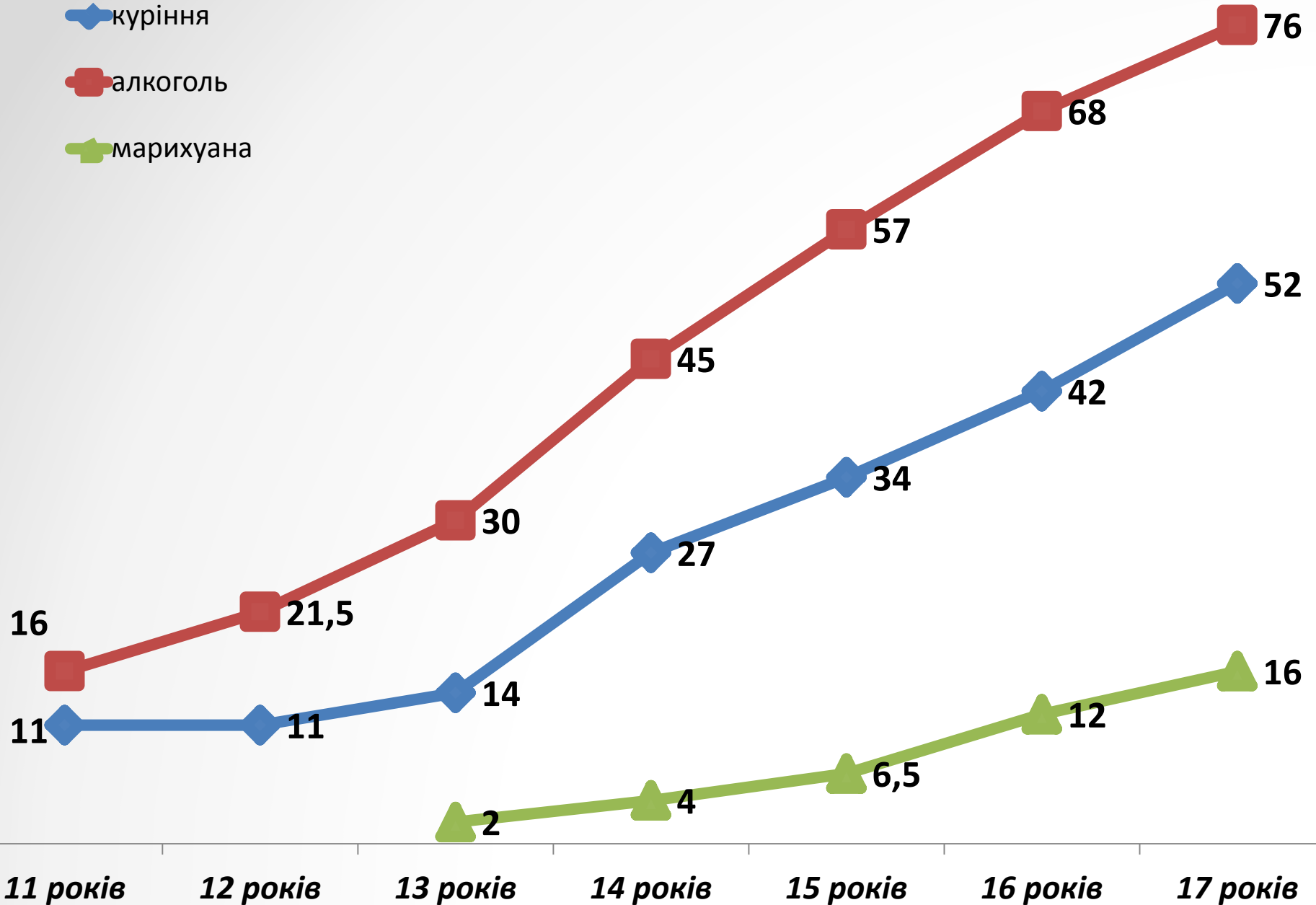

Наявність досвіду

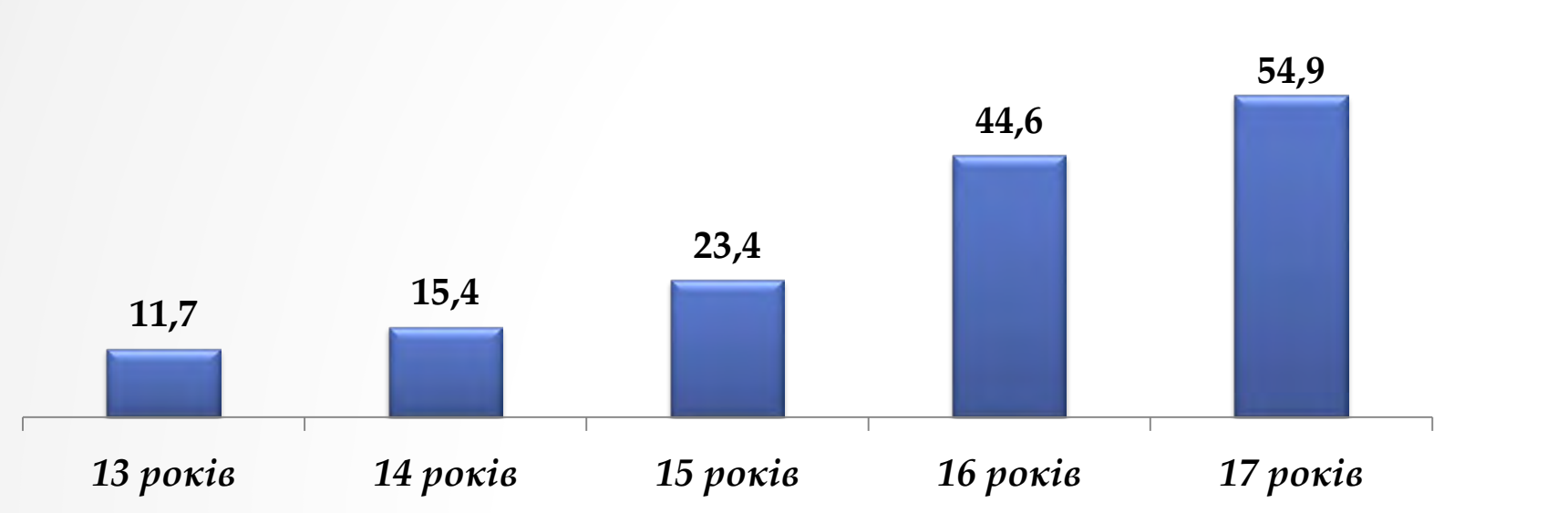
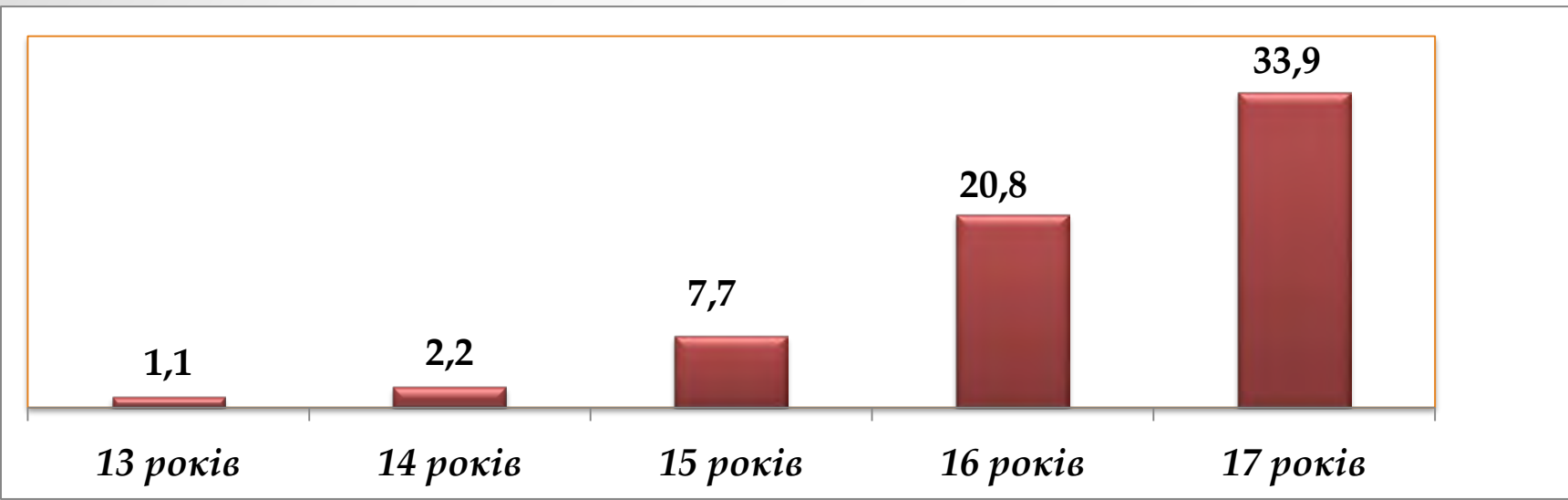
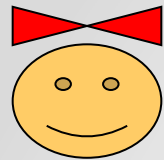
куріння

алкоголь

марихуана

Досвід статевих стосунків

Рівень поінформованості про шляхи запобігання ВІЛ-інфікуванню

Правильно визначають шляхи запобігання інфікуванню ВІЛ

↑ **24% (2014), 17% (2010), 15% (2006)**

Не використовували **ПРЕЗЕРВАТИВ** під час останнього статевого контакту: **13%** 😊 **31%** 😊

Частка підлітків, які знають, що інфікуванню ВІЛ можна запобігти, якщо...

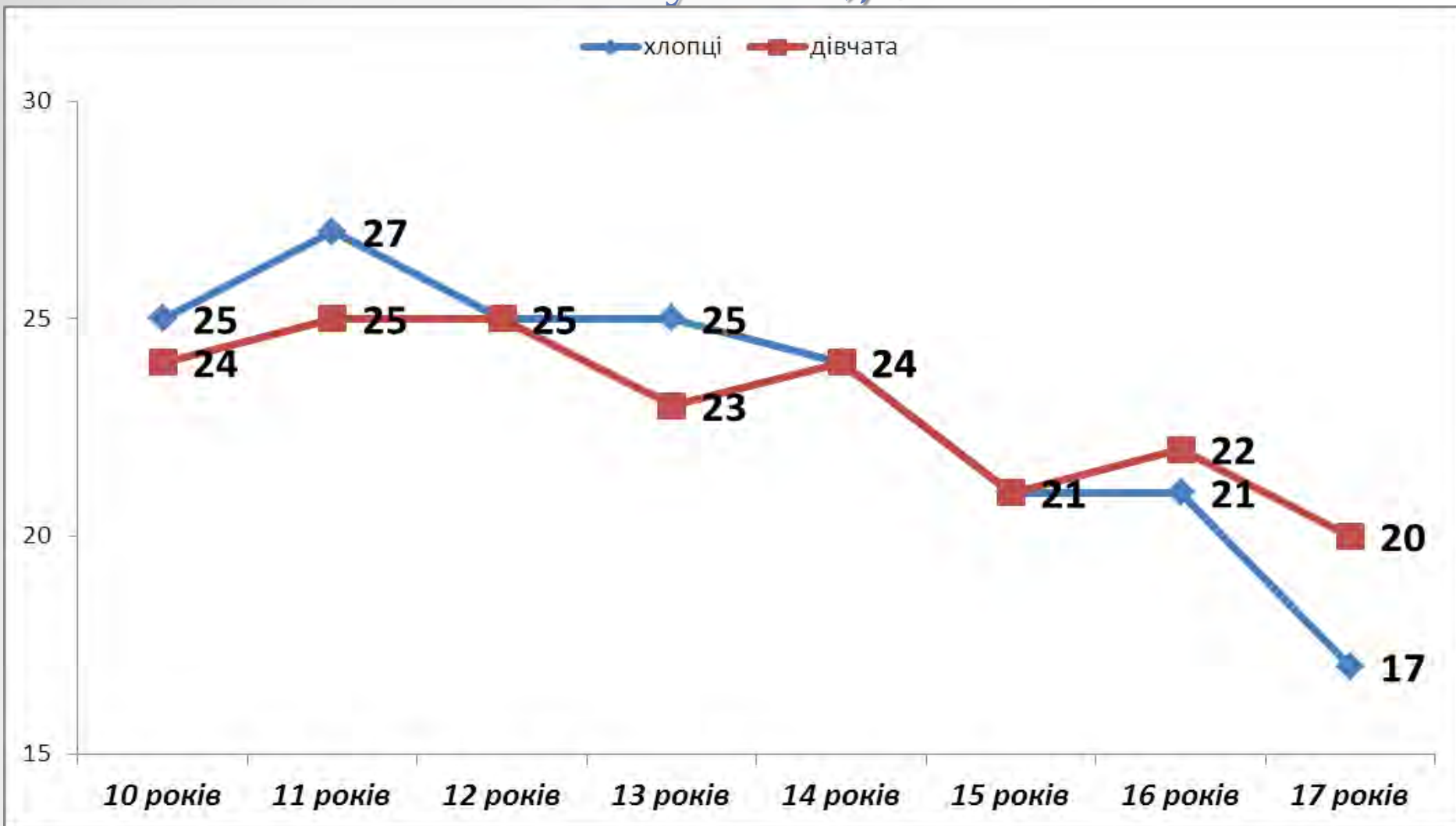
Джерела отримання інформації

Про ВІЛ/СНІД

Про статеві стосунки

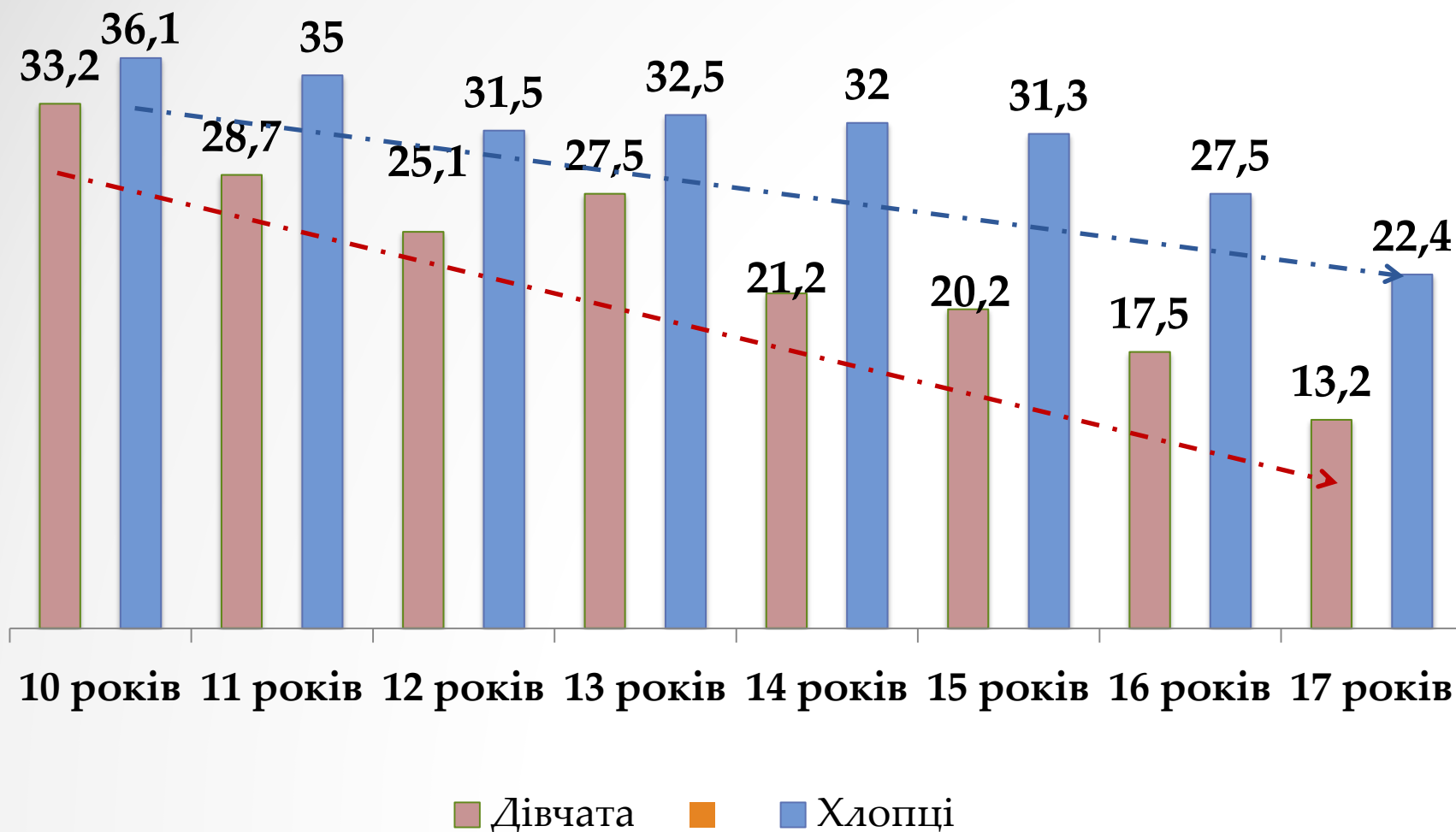
**Учні/студенти, які за останні два місяці
зіштовхувались із образами/приниженням/
знущанням у навчальному закладі 1-2 рази (на момент
опитування), %**

Фізична активність та пасивне проведення вільного часу

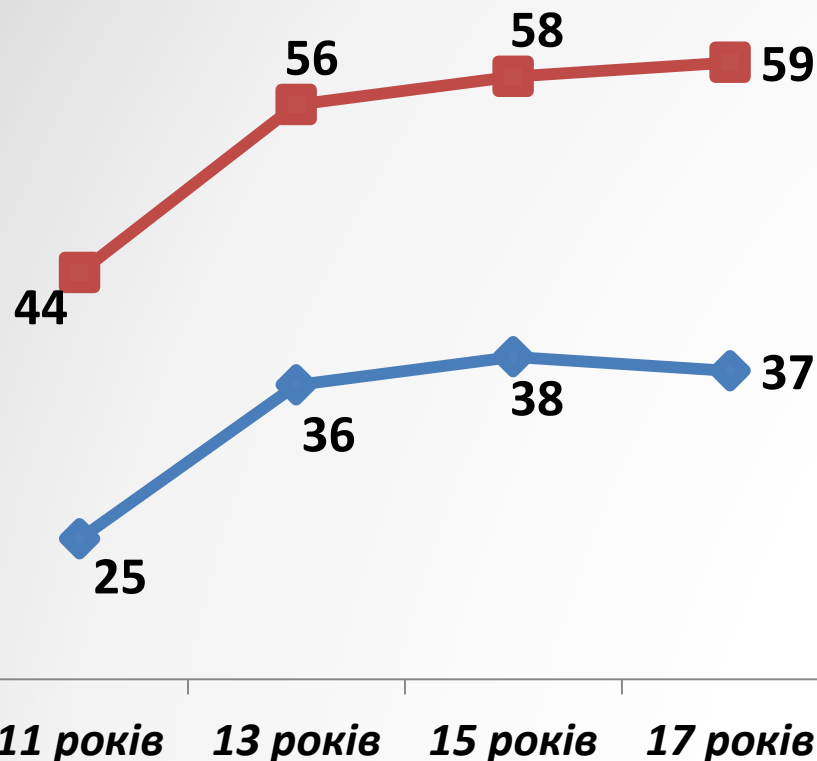
Щоденні заняття фізичними вправами зменшується з віком:

- серед хлопців в 1,6 рази
- серед дівчат в 2,5 рази

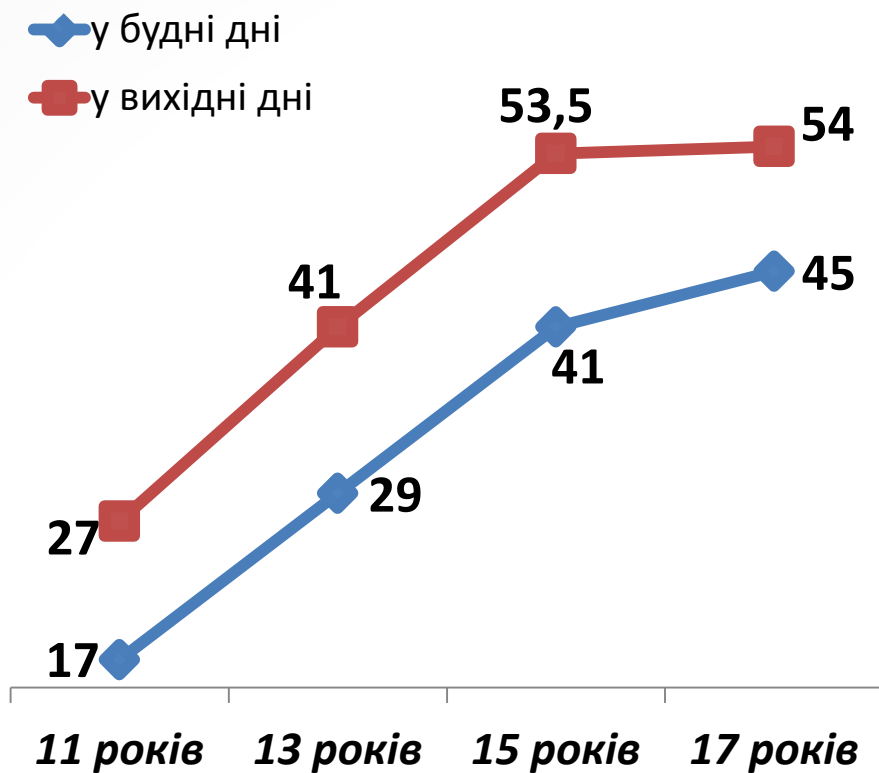

Пасивне проведення часу

Перегляд телепередач від трьох до шести годин

Користування електронними гаджетами від трьох до шести годин

Рекомендації (1)

- Розроблення **стратегії формування усвідомленого батьківства** з метою забезпечення фізичного та інтелектуального розвитку дітей та підлітків, передачі їм практичних умінь і навичок, формування активної життєвої позиції, засвоєння моральних цінностей.
- На регіональному, місцевому та локальному рівнях здійснити **об'єктивну оцінку наявності, стану та доступності об'єктів фізкультурно-спортивного та оздоровчого профілю** та їх цільового використання дітьми та молоддю.
- **Включити показники фізичної активності дітей та підлітків до Загальнодержавної програми «Здоров'я – 2020: український вимір».**

Рекомендації (2)

- Посилити **взаємодію фахівців** мережі Клінік, дружніх до молоді, з медпрацівниками, які працюють у навчальних закладах.
- **Удосконалити підготовку фахівців** з питань сексології та охорони репродуктивного здоров'я у вищих педагогічних і медичних навчальних закладах.
- Продовжувати роботу з **підвищення обізнаності** вчителів, психологів та медичних працівників навчальних закладів **щодо ВІЛ/СНІД, шляхів передачі ВІЛ, здорового способу життя.**

Рекомендації (3)

- **Включення показників рівня знань дітей та підлітків щодо шляхів передачі ВІЛ** до Державної програми "Репродуктивне здоров'я нації" та до Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2014-2018 роки.
- **Залучення молоді** до спільної ініціативи ЮНЕЙДС та ЮНІСЕФ All In з метою забезпечення молодих людей центральною роллю в міжнародному русі з поширення лікувальної, політичної та просвітницької діяльності в сфері ВІЛ.

Рекомендації (4)

- Формування **цілісної державної політики України щодо алкоголю та наркотиків**, з метою загального зменшення вживання зазначених речовин та зниження таким чином гостроти пов'язаних із цим соціальних проблем як серед загального населення, так і серед молоді, зокрема дітей шкільного віку.
- Посилення превентивної освіти з питань **користування відеопродукцією та Інтернет-ресурсами**.
- В межах діючих інформаційно-освітніх заходів у сфері ФЗСЖ **приділити особливу увагу «легким» формам прояву насильства серед дітей**.
- Розроблення та впровадження **спеціальних програм підтримки психологічного самопочуття та емоційного комфорту, комунікативних навичок підлітків**.

Додаткову інформацію можна отримати в

➤ **Українському інституті соціальних досліджень ім. Олександра Яременка**

Ольга Балакірєва, керівник проекту HBSC в Україні, bon@ief.org.ua

Контактна інформація: 01011, м. Київ, Україна,
вул. Панаса Мирного, 26, оф. 210
Тел. +38 044 501-50-75
Тел./факс +38 044 501-50-76
info@uisr.org.ua; <http://www.uisr.org.ua>

➤ **ЮНІСЕФ Україна**

Вероніка Ващенко,
Керівник інформаційного відділу ЮНІСЕФ Україна,
Тел. +38-044-254-2450
vvashchenko@unicef.org